

PISA га йўналтирилган тест
Физика
8-синф

Ўнгдаги матнни ўқинг.

1-Топширик.

Электролит эритмаларида қандай зарралар электр токини ҳосил қилади?

Кўрсатма: тўғри жавобни танланг.

- А) Мусбат ионлар
- Б) Манфий ионлар
- В) Электронлар
- Г) Мусбат ва манфий ионлар
- Д) Мусбат ва ианфий электронлар.

Электр ўтказувчанлик

Электр ўтказувчанлиги тирик мавжудотнинг ҳаётий фаолиятини тавсифловчи параметрлардан биридир. Маълумки, ҳар қандай турдаги тирик организм туғилиши билан тирик мавжудот ўлганда тўхтайдиган биоэлектрик ҳодисалар бошланади. Инсон бундан мустасно эмас. Электрофизик хусусиятларига кўра, инсон танаси физиологик эритма (электролитлар эритмаси) ҳисобланади.

Ўнгдаги матнни ўқинг.

2-Топширик

220В кучланишда қуруқ ёки ҳўл қўлга тасодифан тегса, одам танасидан ўтайдиган ток кучини ҳисобланг.

Кўрсатма: ҳисоб натижасини ёзинг:

Жавоб: _____
_____
_____
_____

ЭЛЕКТР ЎТКАЗУВЧАНЛИК

Ҳужайра ичидаги суюқлик ионларни ўз ичига олганлиги ва электр токини яхши ўтказганлиги сабабли, инсон танасининг ички тўқималари жуда паст қаршиликка эга. Қўлларнинг қуруқ, шикастланмаган териси билан инсон танасининг токни (бир қўлнинг учидан иккинчисининг охиригача) йўналтиришга умумий қаршилиги 100 000 Ом ни ташкил қилади. Нам тери тананинг қаршилигини 1000 Ом ва ундан пастроққа камайтириши мумкин. 0,05 А дан ортиқ ток хавфли ва қайғули натижага олиб келиши мумкин.

Ўнгдаги матни ўқинг.

3-Топшириқ. Электр токи урганда қуйидаги ҳаракатлар амалга оширилади:

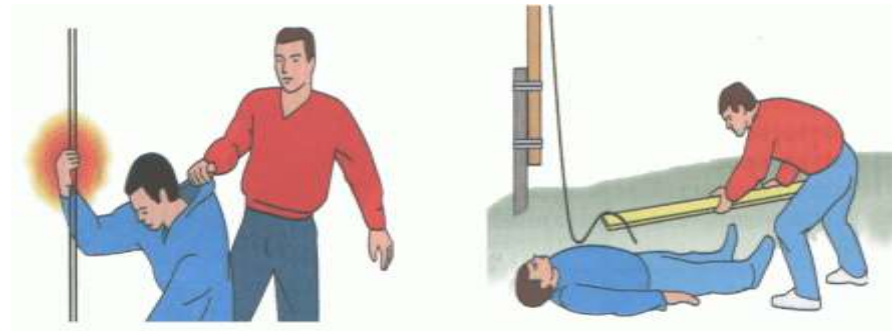
Кўрсатма: ҳаракатларнинг тўғри кетма-кетлигини ўрнатинг.

1. Биринчи ёрдамни кўрсатинг.
2. Тез ёрдам чақиринг
3. Жабрланувчини ток таъсиридан озод қилинг.
4. Шахсий хавфсизлик чораларини кўринг.

Жавоб:

--	--	--	--

ЭЛЕКТР ЎТКАЗУВЧАНЛИК

Болгариянинг Габрово шаҳридан келган электрчи Г. Иванов электр қаршилигига эга, бу оддий одамларникидан 8 баравар юқори. У 380 В кучланиш остида бўлган электр занжирлари билан, ҳимоя воситаларисиз ва ток манбасини узмасдан ишлаши мумкин. (Ўртача одам учун 380 В ҳалокатли.) Шунга қарамай, хавфсиз кучланиш йўқ. Электр токи уришидан камроқ кучланиш билан ўлимнинг кўплаб мисоллари мавжуд. Масалан 4 Вольт. Шунга кўра, хавфсиз ток йўқ.

Ўнгдаги матнни ўқинг.

4-Топшириқ. Вольта нимани таклиф қилди ва исботлади?

Кўрсатма: кенгайтирилган жавоб ёзинг.

Жавоб: _____

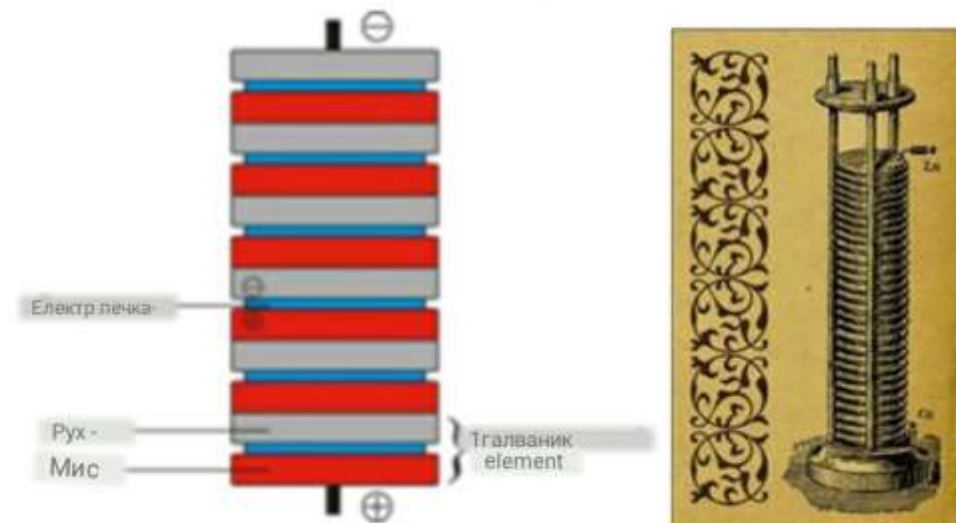
_____

_____

_____

Электр ўтказувчанлик

1799 йилда Volta нам танаси билан ажратилган иккита ўхшаш бўлмаган металлдан электр токи манбасини ишлаб чиқарди . ВОЛТАИК УСТУН.

30x30x4 мм ўлчамдаги бешта мис ва рух пластинкаларини олиниб ва уларни кетма-кетликда тахлаб орасига ош тузининг кучли эритмаси билан намланган қоғоз қўйиш керак. Агар сиз устунни ҳўл бармоқларингиз учи билан ушласангиз, сиз заиф, аммо аниқ электр токи уришини ҳис қиласиз!